

בג"ץ 2293/17

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט ג' קרא

העותרים:

1. אסתר צגיי גרסגהר
2. צגה קיברום מהרטב
3. סלומון קאסה
4. סמסון מספן
5. אברהים יוסף מוחמד אחמד
6. יוהאנס פרסניי
7. יאקוב ג'מאל
8. קו לעובד
9. א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים
10. המוקד לפליטים ולמהגרים
11. האגודה לזכויות האזרח בישראל
12. ARDC - מרכז לקידום פליטים א
13. רופאים לזכויות אדם - ישראל
14. איגוד המסעדות בישראל (ע"ר)

נ ג ד

המשיבים:

1. כנסת
2. שר הפנים
3. שר האוצר
4. שר הרווחה והשירותים החברתיים
5. בנק מזרחי טפחות
6. איתן מדיניות הגירה ישראלית (ע"ר)
7. סינוני אילה ו-35 אח'

המבקשות
להצטרף כידידות
בית המשפט:

1. שדולת הנשים בישראל
2. איתן - מעכי משפטניות למען צדק חברתי
3. תנועת אחותי - למען נשים בישראל
4. המרכז לנשים אריתראיות בישראל
5. יוניטף - UNITAF
6. רוח נשית - עצמאות כלכלית לנשים נפגעות אלימות
7. מרכז אדוה
8. העמותה להעצמה כלכלית לנשים
9. המכללה
10. עמותת 'ערוס אלבחר (כלת היס) לאישה ביפוי
11. נע"ם - נשים ערביות במרכז

עתירה למתן צו על תנאי ולמתן צו ביניים

תאריך הישיבה: י"ז בכסלו התשע"ח (05.12.17)

מזכיר הרכב: רן קינן

קלדנית: רינה יזדי

בשם העותרים

1-13: עו"ד אלעד כהנא; עו"ד מיכל תג'ר

בשם העותר 14: עו"ד רני שורץ; עו"ד אושר הרוש; עו"ד הלית שמחוני; עו"ד יותם אלקלעי

בשם המשיבה 1: עו"ד אביטל סומפולינסקי

בשם המשיבים

4-2: עו"ד שוש שמואלי

בשם המשיבה 5: עו"ד דורית המברג

בשם המשיבים: עו"ד דורון טאובמן; עו"ד יאנה לורייה

42-6:

בשם המבקשות

להצטרף כידידות

בית המשפט: עו"ד גיתית שריקי; עו"ד נמרוד אביגאל

פרוטוקול

- 1
- 2 עו"ד שמואלי: אנחנו בשלב נוסף בהתנגדות המדינה בתופעה רחבת ההיקף של הסתננות בלתי חוקית
- 3 לשטח מדינת ישראל. אנחנו על רקע אותם פסקי דין והכרעות, נקודת מוצא אחת שיש השלכות
- 4 משמעותיות על החברה בישראל והבחירה של הממשלה לפעול לנקוט אמצעים לצמצם את התופעה,
- 5 במניעת כניסה והשתכרות ובכל זאת נותרו כ-40,000 מסתננים והשלכות משמעותיות לשוק העבודה,
- 6 משאבים יסודיים בחיי האזרחים בישראל, היבטי התגברות הפשיעה. הממשלה בוחרת לנקוט צעדים
- 7 כנגד התופעה ובית המשפט קיבל ובלב שיקול הדעת של המדינה לקבוע את המדיניות ואנחנו מתחילים
- 8 מסמכות ושיקול הדעת הרחב שניתן למדינה לתופעה, תוך איזון אינטרסים מוגנים של המסתננים.
- 9 אמצעים שנקטו בשדה הגבלת המשמורת וחירות נמצאו על ידי בית המשפט לא חוקתיים ויש כאן
- 10 מעבר לשדה של צדדים כלכליים והמעבר לאמצעים מתוך הערות בית המשפט, שיתנו איזון נכון למול
- 11 החלטות קודמות של בית המשפט. בנתוני המדינה והחלטת המדינה צריך למצוא אמצעי שיתן מענה,
- 12 האמצעי הכלכלי מתכתב לסיבה למהגרים מסתננים להיות כאן, בדיוק באזור בו המניע בשלו הגיעו הנה.
- 13 אתחיל בסוגיית הפגיעה בזכות, אנו רוצים לבחון האם האיזון בין האינטרסים ומצאנו דרך להביא
- 14 לצמצום התופעה ולתת מענה ולהשגת תכליות הממשלה, ולא לפגוע, ואם כן – באופן מידתי וארצה

להראות. העותרים לא הצליחו להרים נטל ולהראות פגיעה בזכות. הניכוי של 20% ברכיב העובד, צריך לראות רק את ה-14% משום ש-6% בכל מקרה צריך לנכות משכרו.

כבוד השופט ע' פוגלמן: זה לא פנסיה, גברתי תתייחס גם לצד השני. גברתי סופרת כפנסיה המקנה זכויות וביטוחים, אם זה היה פנסיה היה אפשר לעשות את החשבון של 20 פחות 6.

עו"ד שמואלי: רלוונטי להשוות למהות כלכלי שהיו כאן.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: היו יוצאים בכל מקרה למטרה מסוימת. אותם 6% יוצאים למטרה אחרת. אקשה, אם כך, 6% ילכו לפנסיה ו-14% - אם אתם אומרים 6% ועוד 14%, אז 6% תפרישו לפנסיה.

עו"ד שמואלי: מה שנעשה כאן לטובת הזר המסתכן, לפני כן קרנות הפנסיה ו/או מעסיקים לא שיתפו פעולה והתוצאה

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: הכל טוב ויפה אבל זה לא הולך לפנסיה. 6% מתוך ה-20% יילכו לפנסיה, השאלה אם בסדר או לא.

עו"ד שמואלי: העתירה היא לא מדוע לא מעניקים לנו פנסיה מסודרת.

כבוד הנשיאה א' חיות: הפרשה לפנסיה מתנגש עם התכלית, אף אחד לא רוצה לתמרץ אותם להישאר כאן.

עו"ד שמואלי: בעיניי ההסתכלות היא על הסכום, כלכלית מספרית בלבד ולא צריך להסתכל לאיזו מטרה יוצא הכסף. אפשר להגיד הבדלים על הסדר הפנסיה להסדר כאן, אם אדם יוצא בגיל צעיר יש משיכה הונית גם אם ייצא מישראל בגיל 40 בשונה ממני שאצא בגיל יותר מבוגר. זה כמו להשוות עגבניה למלפפון ואולי לא נוכל לעשות כאן, התיק לא מדוע לא נותנים לנו פנסיה. 6% בכל מקרה ומה שחידשנו כאן הם ה-14% הנוספים. המרכיב הבא בעוצמת הפגיעה הנטענת שמדובר בהחזקת הכסף כתמריץ לכך שתצא.

כבוד השופט ע' פוגלמן: גברתי צודקת בעוצמת הפגיעה, האם לא מקובל עליכם שיש פגיעה מסוימת?

עו"ד שמואלי: פגיעה יש.

כבוד השופט ע' פוגלמן: נכון שעוצמה פחותה משלילה מוחלטת.

1 עו"ד שמואלי: יותר מזה, מטרת התמריץ הבחירה היא להביא אותך לצאת.

2
3 כבוד השופט ע' פוגלמן: זה ברור. אנחנו מדברים רק על שלבי הניתוח.

4
5 כבוד הנשיאה א' חיות: גברתי פתחה ואמרה שאין פגיעה, עכשיו גברתי מדברת על עוצמה שאין?

6
7 עו"ד שמואלי: מבחינת חקיקה בכנסת. אנחנו לא טוענים שאין זכות.

8
9 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: יש להם זכות לכסף.

10
11 עו"ד שמואלי: זה הכסף שלהם.

12
13 כבוד השופט ע' פוגלמן: גברתי תעבור לפסקת ההגבלה, פגיעה בזכות גם אם בעוצמה נמוכה
14 היא קיימת.

15
16 עו"ד שמואלי: מרגע שאמרנו שבידו הבחירה לצאת, הוא בוחר להישאר.

17
18 כבוד הנשיאה א' חיות: גברתי צודקת, זה מקרין על עוצמת הפגיעה, הבנו. מה התכלית?

19
20 עו"ד שמואלי: הפגיעה בגלל שהוא מחליט להישאר.

21
22 כבוד הנשיאה א' חיות: הדברים מתחברים. גברתי תבהיר מבחינת הגדרת התכלית בכתבי
23 הטענות השונים.

24
25 עו"ד שמואלי: התכלית העיקרית לגרום ולעודד יציאה מישראל, תמריץ אפקטיבי.

26
27 כבוד השופט ע' פוגלמן: השאלה היא כמובן נקודת הזמן, בכתב התשובה שהוא התשתית לדיון,
28 סעיף 38 – התמריץ הכלכלי לא ליציאה מיידית אלא כאשר הדבר יתאפשר (מצטט).

29
30 עו"ד שמואלי: זה המועד המחויב וממנו מתחיל הניכוי המינהלי שנגיע אליו. התמריץ אמור
31 לעודד יציאה מרצון.

32
33 כבוד השופט ע' פוגלמן: גברתי תחזיק מול עיניה את סעיף 38 שהיא ניסתה ולא אנחנו. היציאה
34 במועד שבו נקבע וכו', כפי שאתם מגדירים (מצטט).

35
36 כבוד הנשיאה א' חיות: משם מתחיל מניין הניכוי.

1 עו"ד שמואלי: יש שני מרכיבים, הסכום עצמו ואם תרצה לקבל אותו אתה צריך לצאת
2 מישראל, מרגע שמתעכב המועד כל עוד אתה משתהה הסכום יקטן. אנשים יוצאים מרצון כבר
3 עכשיו, מספרים לא מבוטלים ותכלית התמריץ למגמה זו. נותרו כ-38,000 אותם אנחנו רוצים
4 לעודד.

5
6 כבוד הנשיאה א' חיות: נתונים, כולם נקראים "מבקשי מקלט" יש לכם נתונים כמה אנשים
7 ביקשו מקלט?

8
9 עו"ד שמואלי: בפילוח מדינות

10
11 כבוד השופט ע' פוגלמן: זה רלוונטי גם לעניין התכלית. מי שבקשתו למקלט תלויה ועומדת הרי
12 לא נדרש ממנו לצאת, השאלה למה לתמרץ אותם? לפחות תכתבו או תודיעו עכשיו, מאוד
13 רלוונטי מס' הבקשות וכמה נענו.

14
15 עו"ד שמואלי: מתוך 9,189 בקשות הוכרעו 5,550 ובטיפול היתר.

16
17 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: כמה סורבו?

18
19 עו"ד שמואלי: הרוב סורבו.

20
21 כבוד הנשיאה א' חיות: לפי מה שאנו מבינים, תוקן ההסכם, לפי מה שאנחנו כתבנו בפסק הדין
22 הקודם, אפשר אם ההסכם ביניכם למדינה השלישית מאפשר, אפשר להוציא וגם לא מרצון.

23
24 עו"ד שמואלי: נכון.

25
26 כבוד הנשיאה א' חיות: כל אלה שבקשת המקלט שלהם סורבה, היום לא חייבים לקבל את
27 ההסכמה.

28
29 עו"ד שמואלי: או שאנשים יבחרו לצאת מרצון למדינות שלישיות או למקום אחר וגם למדינת
30 המוצא, ואנשים משיקוליהם בלי שהורחקו לשם. גם תהיה הרחקה במסגרת ההסכם. הדברים
31 כרגע מתבשלים לקראת.

32
33 כבוד הנשיאה א' חיות: מה לוח הזמנים?

34
35 עו"ד שמואלי מועד קרוב, לא אוכל לנקוט זמן, מדובר בשבועות.

36
37 כבוד השופט א' שהם: מה הנתונים לגבי יוצאי סודן?

1
2 עו"ד שמואלי : 3,170 והוכרעו 1,494.

3
4 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : תמצאו את הנתונים כמה חיוביים.

5
6 כבוד הנשיאה א' חיות : נבקש לקבל את זה בצורה מסודרת.

7
8 כבוד השופט א' שהם : לגבי אלה שלא הוכרעו, יש תחזית למתי?

9
10 עו"ד שמואלי : בתיק אחר מטופל אני יודעת שהיו אתגרים והיו הרבה מאוד בקשות מגאורגיה
11 ומאוקראינה ולא נרחיב כאן.

12
13 כבוד השופט א' שהם : יש לכם הערכת זמן לגבי היתר?

14
15 עו"ד שמואלי : אני צריכה לבדוק ולא בטוח שנדע לתת ממש מועד. זה ישליך על הטיפול בתהליך
16 ההרחקה.

17
18 כבוד השופט א' שהם : אתם אומרים בגדול כ-10,000 איש.

19
20 כבוד הנשיאה א' חיות : 12,000 איש.

21
22 עו"ד שמואלי : כן.

23
24 כבוד הנשיאה א' חיות : מבחינת הגדרת הקבוצה שאנו מדברים עליה, רק 12,000 ניתן להגדיר
25 כמבקשי מקלט, שליש, אנחנו מדברים על 30,000.

26
27 עו"ד שמואלי : יש כאלה שרצו להגיש ולא הצליחו. אני מסכימה שאי אפשר להגיד על כל
28 הקבוצה מבקשי מקלט.

29
30 כבוד הנשיאה א' חיות : חלק הבקשה סורבה והרוב לא ביקשו.

31
32 עו"ד שמואלי : בערך חצי מזה, חצי מהבקשות הוכרעו ולכן מדובר על חצי מ-12,000 איש. לא
33 נכנסתי למספרים.

34
35 כבוד הנשיאה א' חיות : אנחנו צריכים את הנתונים, כשקוראים למישהו "מבקש מקלט" יש
36 תשתית שצריכה להתקיים.

עו"ד שמואלי: אני מקבלת את הערה. אני אגיש לבית המשפט את הנתונים תוך יום.

כבוד השופט ע' פוגלמן: יש אינדיקציה כמה מהבקשות חלוטות?

עו"ד שמואלי: נוכל לבדוק.

התכלית העיקרית היא עידוד יציאה מרצון, ואם נרחיק עידוד יציאה בשיתוף פעולה במועד. הרעיון שכל עוד כדאי לך לעבוד, אפילו אם לוחצים, פה נכנס הניכוי המינהלי. מרגע שנקבע מועד יהיה פרק זמן שצריך לצאת ואם לא – יתחיל קיבוץ. הפגיעה הנטענת בקניין, מדובר רק ב-33% רק חלק מחלק המעסיק, גם זה יורד בהדרגה. נקל לראות כי ההסדר מידתי, פוחת בהדרגה וניתן לשינוי אם נסיבות קונקרטיות מצדיקות.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: מי שיוצא בתוך המועד בכפייה מקבל את הכל? כל ה-100%

עו"ד שמואלי: כן. יוצא תוך חודש.

כבוד השופט ע' פוגלמן: גברתי אומרת הניכוי מידתי, כפי שהגדרתם את הפילוח של 33% נדמה לי ש-12.5% זכויות סוציאליות.

עו"ד שמואלי: נכון.

כבוד השופט ע' פוגלמן: בעצם ניכוי נדמה לי כל מה שהוא אמביוולנטי לזכויות סוציאליות הוא מידתי.

עו"ד שמואלי: יש פה טווח, בעיניי המידתיות קיימת ברגע שיש לך אופציה לצאת ולקבל את הכסף. כמו שלילה שאתה כאן ובידך הבחירה להפסיק את זה. המידתיות עולה יותר כי יכולתי לומר על סכום חלק העובד שכאן הוא מוגן בכל מקרה.

כבוד השופט א' שהם: הבעיה עם פרקי הזמן הקצרים, האם הם סבירים?

עו"ד שמואלי: סייגנו שניתנת אפשרות התארגנות, המועד שינקב מאפשר זאת, מסרנו בכתב התשובה שכך יהיה כפי שהיה, צריך לתחום את זה. אפשר לקבוע תודש, תצי שנה, כל מיני אפשרויות והבחירה נמצאת במתחם. עשו את זה באופן מידתי.

כבוד השופט נ' הנדל: במצב שאין לו מקום שהוא יכול אליו, קצת סותר את הנימוק שזה תלוי בו.

1 עו"ד שמואלי: אמירה זו כבר לא נכונה היום, יוצאים אלפים, רואים את הנתונים למרחב
2 מדינות שלישיות, מדינות מוצא, ההסדר עם מדינות שלישיות משמעותי מאוד. מי שלא אמור
3 לצאת על פי ההסדר לא אמור לשאת בפיקדון.

4
5 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אם הוא יוצא בכפייה, לא מרצון ובשל אילוצי מערכת אי אפשר
6 להוציא אותו בכפייה תוך חודש, עדיין הוא מפסיד וזה לא תלוי בו בכלל. למה לא אומרים אם
7 הוא יוצא בכפייה, למה לא מחריגים שמי שיוצא בכפייה, נניח תוך 6 חודשים, אילוצי מערכת
8 בהבדל מרצון, אז הוא יקבל את הכסף. זה גם יעודד אותו לצאת.

9
10 עו"ד שמואלי: אם אדוני מדבר על הניכוי המינהלי, יינתן לו פרק זמן של התארגנות והמועד
11 יתחיל מהמועד שננקב לו.

12
13 כבוד הנשיאה אי חיות: חברי שואל על אילוץ אובייקטיבי שלא תלוי בו, נניח אין מקום בטיסה
14 למדינה אליה רוצים להרחיק אותה. אלה שאלות תיאורטיות, יש להניח שתדאגו שיהיו
15 מקומות.

16
17 עו"ד שמואלי: ביציאה כזאת אין ניכוי מינהלי. כפי שאני מבינה את השאלה, בחר לצאת ואין לו
18 טיסה מיד, ניכוי מינהלי לא יהיה פה.

19
20 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: לא, הוא לא בחר לצאת. אתם קבעתם לו שהוא צריך לצאת.
21 אח"כ אין מקום בטיסה, אילוצים וכו', למה הוא עדיין כפוף ללוחות זמנים?

22
23 עו"ד שמואלי: היה לו זמן התארגנות. חודשיים שלמים הוא לא מוצא טיסה?

24
25 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אני רוצה להבין איך זה עובד.

26
27 עו"ד שמואלי: נותנים לו מועד המאפשר לו התארגנות וממנו מתחיל המרוץ. אם יש נסיבות, יש
28 סמכות לממונה ואפשר לפנות לראש רשות האוכלוסין, זה בחוק. המרכיב השלישי בניכוי
29 המינהלי בניסיון להביא אותו למקום שמניע אדם לעמוד בזמן ולא לוחץ אותו איפה שאין.
30 מפנה לסעיף 1(יא)4ב (מצטטת). לחדד לעניין התכלית, אם עד היום נהגו לומר שתיאורטי לומר
31 לאן לצאת, הנתונים מלמדים שאנשים יוצאים מרצון ולא מעט ואופציה קיימת למרחב מדינות
32 ותהיה אפשרות להרחקה, משניתן פסק דין סגטה למעט הסייג שנפתר לאחר מכן, נקבע כי
33 המדינה בטוחה ומנגנוני הביטוח סבירים וראויים. לכן, יש כאן אפשרות יציאה מעשית ותמריץ
34 שאמור להביא והמטרה להגדיל את המגמה הקיימת של מי שכבר יצא ולהביא אותה ל-38,000
35 שנתרו. איננו חושבים שמדובר באמצעי לשבור את רוחו של המסתנן, יש הבדל משמעותי בין
36 דברי בית המשפט שבחן בפסקי הדין הקודמים לאמצעי הכלכלי ואם לא זה, מה עוד אפשר
37 לנקוט? בסה"כ חיפשו כאן אמצעי לעודד לבין להשאיר לו הכנסה ותמריץ לסכום המצטבר

1 שיהיה אפקטיבי. המתח בין התמריץ לבין לא ללחוץ יותר מדי אפשר לתת לו מספרים כמו
 2 קביעת מס, המספר שחשבו עליו גורמי המקצוע והמחוקק אישר, הוא 20% ו-6% יוצאים
 3 ממילא, בטווח של 10% נדמה לי שצריך להותיר למחוקק מרחב תמרון, הרי אין לנו סף נקוב
 4 לקיום מינימלי ולא מוכר לנו סף כזה. בחוק הלנת השכר סעיף 8 יש סכום מסוים, שם הסביר
 5 נציג משרד המשפטים וכן גם בהוצל"פ כפי שחברי התייחס, רף. אנחנו כמובן צריכים להיות
 6 זהירים, לשיטתנו, דרך תיק זה לחדש חידוש של קביעת רף שאינו מוכר ויש לו השלכה רחבה
 7 ומשמעותית מאוד לעניין קצבאות שניתנות. חבריי העותרים מתייחסים כל הזמן לשכר מינימום
 8 ולפי הנתונים שאנחנו הצגנו, כשליש בגינם ניתנה הפקדה מרוויחים שכר מינימלי או פחות.
 9 תכלית שכר מינימום היא לקבוע רף תמורה ולא רף קיום בכבוד. קצבאות זקנה ונכות לא
 10 עומדות ברף זה ואין לנו מספר אליו אנו יכולים להשוות. נקבע שיעור שלפי הערכת הגורמים
 11 יהיה אפקטיבי בהצטברותו. ניתנת לו בחירה להישאר ולהשתכר את אותם 80% וקשה לומר על
 12 המספר הזה שהוא כל כך לא מאוזן. נתוני השכר הממוצע שחבריי מתייחס אליו, שכר הקובע
 13 לפנסיה. כשרצינו להראות את תמונת השכר שבינתיים יש לנו, ההסדר בתחילת יישומו, השכר
 14 ברוטו 6,600 ₪.

15
 16 כבוד השופט ע' פוגלמן: זה אני מניח כולל את 16% של המעביד.

17
 18 עו"ד שמואלי: זה שכר ברוטו ועוד לפני שהמעסיק הוסיף את ה-16% פקדון.

19
 20 כבוד הנשיאה א' חיות: ה-20% מנוכה מהנטו?

21
 22 עו"ד שמואלי: מהשכר הקובע. השכר שהבאנו הוא ממוצע ויש אנשים שמשתכרים הרבה יותר.
 23 הטבלה שהבאנו, אנחנו בתחילת הדרך ויכול להיות שאין לנו תמונה לגבי העובד הבודד, לא
 24 שיש לנו בטבלה את מלוא שכר העובדים.

25
 26 כבוד השופט א' שהם: יש 4,000-5,000 עובדים מדווחים, כמה זה מתוך שוק העבודה של
 27 המסתננים? מתקבל הרושם שכל היתר, בהנחה שהם עובדים, הם עובדים בשחור.

28
 29 עו"ד שמואלי: כן, אני מניחה גם שחלק מהמדווחים עובדים בשחור.

30
 31 כבוד הנשיאה א' חיות: כשמסתכלים על הטבלה שהגשתם, רואים שהמספרים ירדו כמעט ב-
 32 1,000 דיווחים בין מאי לספטמבר.

33
 34 עו"ד שמואלי: נכון ל-1/11 יש מעסיקים שלא הספיקו לדווח.

35
 36 כבוד הנשיאה א' חיות: הטענה שזה לא משיג את מטרתו, אנשים עוברים לעבוד באופן לא
 37 מדווח.

עו"ד שמואלי : אני רוצה להניח שיש מעסיקים יחששו להפר חוק.

כבוד השופט א' שהם : השאלה אם התהליך המסתמן שיהיו פחות דיווחים? איזה אפקטיביות יהיה לחוק?

עו"ד שמואלי : השאלה איזה צעדי אכיפה ניתן לנקוט.

כבוד הנשיאה א' חיות : נכון.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : לשיטתכם אתם בשיטת התמרוץ, לפחות בחודש הראשון במקרה הכי טוב לא מורידים להם שום דבר. למה הממשלה לא תתמרץ את מי שעוזבים בחודש הראשון?

כבוד הנשיאה א' חיות : הם מקבלים מענק.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אני שואל בהקשר שלנו. בתחום העידוד, אפשר להגיד שמי שעוזב בחודש הראשון יקבל תמרוץ.

עו"ד שמואלי : יש כרגע.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : זה לכולם.

עו"ד שמואלי : אני יכולה להעביר את ההצעה לגורמים המוסמכים.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : דיני תמרוץ עובדים על קנס או פרס, אם תתנו אולי תמרוץ חיובי.

עו"ד שמואלי : יכול להיות שמהערת אדוני יכולים לצמצם את התמרוץ.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : לא מה זה שאמרת. נותנים לכולם מענק, המענק כדי שיוכלו להסתדר במדינת היעד, כך הסברתם. אתם צריכים לשכנע מול אלטרנטיבות, לפחות בחודש הראשון תמריצו על אמת ולא – לא ניתן לך קנס.

עו"ד שמואלי : אעביר את הערת אדוני לגורמים המוסמכים. התייחסתי לתכלית העיקרית ולא אמרתי דבר לתכליות הנלוות. ברור שעודדנו יציאה מרצון, בדברי ההסבר מופיע שחור על לבן, יש כוונה לעודד נקודת פתיחה טובה כשיוצאים, להבטיח במקום קרן פנסיה שלא נגבתה

1 להסדיר מנגנון למעסיקים להפקיד בצורה מסודרת והעובדים נשכרים, כשיוצאים ממדינה
 2 אחרת יש להם נקודת פתיחה טובה. המטרה שיצליח ושאנשים ייצאו לאתר הראשונים גם כן.
 3 יש מטרה נוספת של צמצום פערים בין העסקת ישראלים להעסקת מסתננים, חלק המעסיק
 4 והפער פוגע בהעסקת ישראלים במשרות במיומנויות נמוכות, גם דבר זה מושג כשאתה מצמצם
 5 את הפער. הדבר החשוב הוא תקנות בהתהוות, לפני מספר ימים ב-28/11 הושלמו הערות
 6 הציבור.

7
 8 כבוד הנשיאה א' חיות : והוטמעה?

9
 10 עו"ד שמואלי : עדיין לא.

11
 12 כבוד הנשיאה א' חיות : מה לוח הזמנים?

13
 14 עו"ד שמואלי : כמובן שהעבודה תיעשה בשקידה ראויה. אומרים לי כאן שיושלם תוך 60 יום.

15
 16 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אתם אומרים שהתקנות תורמות למידתיות, בלי שנראה שאכן
 17 זה תורם, איך אפשר להחליט?

18
 19 עו"ד שמואלי : אנו טוענים שצריך לחכות והעת לא בשלה כי ההסדר בפני בית המשפט אינו
 20 ההסדר השלם. התקנות שהכנו, בואו נראה מה הערות יילדו.

21
 22 כבוד הנשיאה א' חיות : מה לגבי לוי"ז של וועדת הרווחה שצריכה לאשר? מבחינתכם תשלימו
 23 טיוטה בתוך 60 יום שתניחו אותה על שולחן השר והוועדה. עו"ד סומפולינסקי, בבוא תורה, מה
 24 לוח הזמנים בכנסת?

25
 26 עו"ד שמואלי : לעניין הוועדה והזמנים לא יודעת אם נוכל לבדוק את זה.

27
 28 כבוד הנשיאה א' חיות : גברתי הציעה בתשובה להמתין לראות איך הדבר בשטח ורק אז נסיק
 29 מסקנות, זה מסבר את האוזן. אך אנו צריכים לדעת על איזה לוי"ז מדברים?

30
 31 עו"ד שמואלי : כשיונחו התקנות על שולחן הכנסת נוכל לזרז את הגורמים ככל האפשר. חוזרת
 32 על האמור בדברים הכתובים.

33
 34 כבוד הנשיאה א' חיות : עו"ד סומפולינסקי, לצורך הבהרה – בתוך איזה סדר גודל זמנים אנתנו
 35 נמצאים?

1 עו"ד סומפולינסקי: העברתי את השאלה ואוכל לומר שקשה להתייחס ללו"ז להסדר שלא ראינו
2 אותו.

3
4 כבוד הנשיאה א' חיות: יש בסיס, טיוטה שהועברה להערות ציבור, ואז יהיה נוסח סופי, רואים
5 גם את היקף התקנות, אפשר לדעת. אני מבקשת, שגברתי תיתן סדרי גודל.

6
7 עו"ד סומפולינסקי: בסדר גמור. בהקשר החד יותר של העתירה, ראינו את הממשלה כשחקן
8 ראשי בעתירה, תיק שיש בו הרבה עובדות והתייחסות למכלול הנתונים בידי הממשלה. תכלית
9 חקיקה עידוד יציאה במועד היה יותר במוקד ועם הזמן החלופה הפכה להיות יותר מעשית, גם
10 במישור החוקתי עם השלמת התקנות, התמונה החוקתית מתבהרת לטובה גם מנקודת המבט
11 שלנו. הכנסת אימצה את עמדת היועץ המשפטי לממשלה והרחבנו יותר על הליך החקיקה. בדיון
12 הקודם לא הרגשנו כי המוקד הוא הליך החקיקה.

13
14 כבוד השופט ע' פוגלמן: כנראה שבצדק.

15
16 כבוד הנשיאה א' חיות: גברתי תמשיך באותה דרך.

17
18 עו"ד סומפולינסקי: הח"כים ידעו על מה הם מצביעים ועם לו"ז זה קורה.

19
20 עו"ד טאובמן: זעקת תושבי דרום תל אביב נשמעה בעבר כאן מספר פעמים, הם אלה שנפגעו
21 מהתופעה הקשה של המסתננים הבלתי חוקית, כפי שאמר כבוד השופט י' דנציגר בפרשת אדם
22 (מצטט). לכן, הנטל המשמעותי רובץ על כתפיהם, עיקר העול המוסרי על כולנו כמדינה, כך קבע
23 בית המשפט, וזו נקודה מוסרית ואתייחס לעיקרי הטיעון אותם קיבלנו ביום ראשון. בית
24 המשפט אמר לא אחת כי הפתרונות למצוקת תושבי דרום תל אביב בידי הרשות המחוקקת
25 והמבצעת. לאחר 3 תיקוני חוק היתה התערבות וכעת המחוקק חוקק הסדר כלכלי שונה
26 מהסדרים קודמים. גם כל נקודת המוצא החוקתית משתנה. כבוד השופט ע' פוגלמן בפרשת
27 דסטה פסק דין ניתן באוגוסט 2015 בחן את הבחינה החוקתית על רקע התשתית העובדתית
28 החדשה שעמדה בפניו, לאחר שנה והגיעה העת לראות מה התשתית העובדתית החדשה. אנחנו
29 שנתיים וקצת לאחר פסק הדין הקודם ואציג את התמונה העובדתית, כפי ש כבוד השופט ע'
30 פוגלמן בסעיף 37 (מצטט). צריך לראות האם יש אפשרות היום למסתננים לצאת החוצה שלא
31 בכפייה, אנחנו יודעים את מסי המסתננים ויש מסתננים מאריתארה לעומת מסתנני סודן, כי
32 המדינה לא מרחיקה אותם מפאת יחסים דיפלומטיים ולא מסיבה אחרת. הדאגה למצוקה
33 אנושית של מסתננים הוא דבר ראוי ואנו לוקחים אותו בחשבון. אעיר כי מדובר כאן בשיעור
34 הגברים הוא כ-86% לעומת 16% נשים, הגירת עבודה. כפי שהובא בפרשת אדם, המסתננים
35 שהגיעו ארצה העלו הרהורים לגבי צביון המסתננים ואני מצטט מדברי כבוד השופט י' דנציגר
36 בפרשת אדם (מצטט). אנו לוקחים בחשבון כמה מדינות בטוחות בדרך, אתיופיה, משם מי
37 שמגיע מוכר כפליט ומשם למצרים ומכאן לארץ.

כבוד הנשיאה א' חיות : מאז הוקמה הגדר כמה אנשים נכנסו?

עו"ד טאובמן : סכום אפסי. בשנתיים ורבע האחרונות לא היה כל הסדר לא חוקתי, שקט. מצב חוקתי תקין עם הכשר של בג"ץ.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : מאחר והיה גם גיחוך מהקהל, אנחנו לא מאשרים ולא נותנים הכשרים, במקרה הטוב אנחנו לא מתערבים. במקרה הרע מבחינת אדוני אנחנו מתערבים.

עו"ד טאובמן : אדוני צודק, אמרתי זאת כמילתא דבדיחותא.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : מאז הוקם המחסום ואנשים נכנסים מתי מעט, אנחנו גם לא מנענו את הקמת המחסום. מפנה לפסק דינו של כבוד השופט ע' פוגלמן סעיף 10 (מצטט). יש את הטבלה שמופיעה בתצהיר התשובה מטעם המדינה בעמ' 32 והיא פורסת את מרחב היציאה, אנחנו רואים יציאה מרצון, כל הטבלה מרצון ורואים יציאה מתמדת וקבועה של מסתננים. 27% מאריתראה ו-27% מסודן חוזרים למדינות המוצא. כששומעים שעטות מאחור, ההנחה היא שמדובר בסוסים ולא בזברות ממרילנד. ההנחה שאנשים הולכים במודע למקום סכנה? לא, הם חסכו כסף וחוזרים לנקודת המוצא. רמת ההכנסות של ישראל מחד וסודן מאידך ראוי שעומד בפני בית המשפט, יש נתונים שהוצאתי אתמול מנתוני תל"ג ונאמר שם כך (מצטט).

כבוד הנשיאה א' חיות : חשבתי שאדוני לא נכנס לשאלה אם הם מהגרי עבודה או לא, וכך אדוני עושה.

עו"ד טאובמן : זה משפיע על כל המישורים, מכירים את הטיעון שמאלצים את עוה"ד לטעון חזק כי הטיעון חלש, בישראל התל"ג הוא פי 25 מאריתראה ובסודן יש לזה השפעה גדולה מאוד.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אדוני אומר מאחר והמניע הוא כלכלי, אדוני לא מתנגד לרעיון שזרקתי קודם שבחודש הראשון יתנו להם תמריץ כלכלי.

עו"ד טאובמן : לא מתנגד לזה. הם שבים למדינות המוצא, מבלי להיכנס לדו"חות האו"ם האם כופים וכו', אלא כעניין שבעובדה. 66% מהסודנים יצאו למדינה שלישי ו-27% מהסודנים עשו כן. ניתן פסק הדין של כב' הנשיאה בדימי' נאור ולעניות דעתי הדבר מאיין את העתירה, שניתן להרחיק את המסתנן ומפנה לסעיף 37 לפסק הדין (מצטט), יש מדיניות הרחקה בכל רחבי העולם (מצטט מסעיף 37 לפסק הדין). כל השאלה שכבודכם שאלו את חברתכם לעניין היקף מבקשי המקלט והבקשה עדיין לא הובררה לא רלוונטית לעניין הרחקה. אנחנו מדברים על יציאה מרצון, יוצאים, כעניין שבעובדה ויוצאים למדינות שלישיות. הנתונים לא נכונים על ידי

1 ידידי בית המשפט שמבקשים להצטרף, למשל ארגוני הנשים שהציגו לכבודכם שרק אחוז
 2 מסוים עוזב למדינות שלישיות, הן שכחו להציג, אני יכול להראות בפני כבודכם את הקישור
 3 אליו הם מפנים, 10% מהנשים יצאו מרצון בתקופה זו, כאשר נשים אין עליהן עול של חולות,
 4 הן לא מזומנות לחולות. 15% מהאוכלוסיה אמרנו, 10% יוצאות ואגיש לכבודכם עוד רגע.
 5 אעבור לגבי נתונים ליציאה מרצון, נקודה עובדתית זו יוצרת איזון חוקתי אחר מהנמצא נגד
 6 עינינו למול מה שלא עבר בעבר. המסתננים מעבירים כספים לבני משפחותיהם במדינות המוצא
 7 על מנת לפרנס אותם שם, עיקרי הטיעון התייחסו לכך מטעם העותרים בפסקה אחת מבלי
 8 להתייחס לעיקרי הדברים. צירפתי כמוצג 1 מטעמנו, ב-2012 מדינת ישראל הציעה הצעת חוק
 9 לאסור העברת כספי מסתננים מהארץ למדינות המוצא למנוע פרנסת המשפחה כדי לעודד
 10 הגירה החוצה של המסתננים. כנגד החקיקה באותה עת, האגודה לזכויות האזרח בישראל,
 11 העותרת 11, פונה לכנסת והדברים חמורים, מקריא מהפסקה השלישית (מצטט).

12
 13 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אדוני מדבר על מציאות נורמטיבית שמשתנה. נניח שאז, ב-
 14 2012 הם העבירו לקרובי משפחה בחו"ל, אדוני אמר שהמציאות של עכשיו, 20% לא יוכלים
 15 להעביר אותם אלא נלקח מהם.

16
 17 עו"ד טאובמן: זהו בדיוק לדעתי הרעיון של החוק. הם אומרים שאם תתקבל החקיקה הם לא
 18 יחדלו מכך, ימשיכו להעביר כספים, הם אומרים.

19
 20 כבוד הנשיאה א' חיות: לפי הנתונים שלכם, כמה שכר מועבר לחו"ל?

21
 22 עו"ד טאובמן: אריתראה בכל העולם. הנתונים הוצגו בכנסת, נספח 3 אצלנו. מדובר על נתח של
 23 20%, 1,000-1,200 ש.ה. הצגנו נתונים כלל עולמיים על כך שהתל"ג של אריתראה מבוסס על

24
 25 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אדוני הציג, לאדוני אין נתונים.

26
 27 עו"ד טאובמן: נכון, זה שוב הסוסים והזברות. הראינו שמסודן מצליחים להעביר אז ממדינת
 28 ישראל אי אפשר?

29
 30 כבוד הנשיאה א' חיות: אדוני יתקדם.

31
 32 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אדוני ער לכך כפי שאדוני אמר, שפעם העבירו 20% ועכשיו
 33 לוקחים להם את ה-20% זו פגיעה.

34
 35 עו"ד טאובמן: פגיעה חוקתית?

36
 37 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: במישור הניתוח המשפטי זו פגיעה.

1
 2 עו"ד טאובמן: אני מגיע לנקודה זו, שאלת הקניין ברשות כבודכם. לגבי 16% מחלקו של
 3 המעסיק הוא דבר מבורך, משווה עלות העסקה של מסתנן לעומת ישראלי. לגבי מנגנון ניכוי
 4 מינהלי, נפוץ ברחבי הפסיקה החל מנישום שלא מגיש דו"חות במועד, מוטלים עליו קנסות.
 5 דוגמא אחרת, קידום בנייה במתחמים מועדפים, כשיש תכנית משביחה על חלקו נדרש לחתום
 6 על הסכם עם רמ"י ואם לא חותם תוך 30 יום התמריץ נשלל ממנו.

7
 8 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: זה מחזיר אותנו להתחלה בין תמריץ לקנס.

9
 10 עו"ד טאובמן: יפה, אצל עובדים זרים קיים בתחום הבניין, לא מסתננים יש תקנות עובדים
 11 זרים – פקדון לעובדים זרים תשע"ב 2016 סעיף 16 מדבר על כך (מצטט).

12
 13 כבוד השופט ע' פוגלמן: זה מנגנון שעוד לא עמד לביקורת כפי שטוענת חברתו וגם האחוזים
 14 אחרים.

15
 16 עו"ד טאובמן: עובד זר שמוין ונלקח על ידי חברת כוח אדם ומטופל לאורך כל השנים ואם לא
 17 ייצא זה יגרע מהמכסה שלהם, אני לא נכנס לזה. העלות היא ברורה. מעצם טיבם של מנגנונים
 18 כאלה לא יכולה להיות בהם פגיעה בקניין, כי מי שפוגע זה בידיו. העניין המרכזי שלנו הוא 6 או
 19 14 אחוזים, במענה ל-6% מדוע לא פנסיה, אפשר להגיד שזה קרן השתלמות. נאמר שאין
 20 אינטרס מקובל על הכל, כבי' השופטת ארבל בסעיף 14 לפרשת אדם אומרת (מצטט), כבוד
 21 השופט ע' פוגלמן בסעיף 113 בפרשת איתן אומר (מצטט). קיימת דיפרנסציה קיימת ונכונה
 22 והיא חלקית. 14% שמיועדים וניתנים על פירותיו ולטובתו במועד היציאה, האם יש בכך פגיעה
 23 בזכות השוויון ובכל ההסדרים שנדונו מאז ומעולם יש פגיעה בזכות השוויון אז לא נתעמק בה.
 24 לעניין קיום מינימלי בכבוד, לעניות דעתי, התיק הזה אין מקום בו לדון האם נפגעה הזכות
 25 לקיום מינימלי בכבוד כפי שכבוד השופט ע' פוגלמן הכוין בדיון הקודם לזכות הקניין. יש
 26 הרבה מאוד הסדרים, יש לי גם כאן, כמו הבטחת הכנסה, קצבת זקנה, נכות כללית ועוד
 27 המדברים על סכומים הרבה יותר נמוכים. אם פה תהיה קביעה של פגיעה בכבוד תהיה השלכת
 28 רוחב רחבה.

29
 30 כבוד הנשיאה א' חיות: ראשית, מדוע אדוני לא ציין דוגמאות אלה בכתב כדי שחבריו יוכלו
 31 להתייחס? זה לא בהכרח נוגע לזכות הקיום בכבוד וזה יכול לגעת בקניין.

32
 33 עו"ד טאובמן: כמובן שלא כל הכנסה במיעוטי יכולת מביאה לפגיעה בקיום. יש את תצהירי
 34 העותרים שעל פניהם מעוררים ספקות. קראתי אותם, אפשר לחקור נגדית וביקשתי מחבריי
 35 לחקור, אני מבין שדבר זה לא ניתן בפני כבודכם, אני רואה שרובם לא נמצאים פה. יש פה
 36 סתירות. הלכתי בדרך אחרת, פניתי לחבריי בבקשה לפרטים נוספים, הצגת תלושי שכר. אתם

טוענים שיש ירידה בשכר, שהפרשתם כספים במסגרת חוק הפיקדון, התחושה שלי שלא הופקדו. היה סירוב. אני מבקש להציג בפני בית המשפט, קיבלתי מחבריי ביום שישי.

כבוד הנשיאה אי חיות: אדוני היה צריך להגיש מראש ועם העתקים לחבריו.

עו"ד טאובמן: יש העתקים לכולם.

כבוד הנשיאה אי חיות: הבנו שאדוני ביקש והבנו שסירבו. בכל מקרה, בכל הכבוד, לא זו הדרך להגיש מסמכים.

עו"ד טאובמן: בנוסף, ביקשנו, הנתונים המוצגים שבלתי ניתנים לבדיקה ויש את עמדת הנציבות. ביקשנו נתונים לסתירות שכתובים שם ולא קיבלנו דבר והם אמרו לנו לפנות לנציבות, למרות שהם הזמינו. אין ערך לעמדת הנציבות הסותרת עמדות אחרות, כפי שכתבנו. כאשר עמדת הנציבות אומרת שרק שלישי מקבלים יותר מ-1,500 ולפנינו מדגם של 10% מכלל האוכלוסייה בדבר היקף ההשתכרות של המסתננים. נקודה נוספת, לגבי מבקשים נוספים שמבקשים להצטרף, ארגוני הנשים שטוענים טענות שעכשיו נטען על ידי העותרים שתהיה עבודה בשחור, במסגרת בקשת הנשים, נטען שבעבר עבדו בשחור. בבקשה להצטרפות של ארגוני הנשים אין התייחסות

כבוד הנשיאה אי חיות: נדמה לי שנאמר שהשדולה השלמת טיעון בעל פה בנוסף על האמור בכתב ובכך נסתפק.

עו"ד טאובמן: בחוות הדעת חסר קודם כל (מצטט), דבר שני בבקשה המקורית של ארגוני הנשים שנטענה עם תחילת יישום החוק, נטענו כבר אותם תיאורים קשים, לא יודע, להם ניתנה נבואה? אך לא קשורים לחוק כלל ועיקר.

כבוד הנשיאה אי חיות: יש בקשה להגשת נתונים לפי חוק חופש המידע.

עו"ד שמואלי: מרוב בקשות איני יודעת על מה מדובר.

כבוד השופט אי שהם: עיריית תל אביב.

עו"ד טאובמן: זה לא מידע לפי חוק חופש המידע.

כבוד הנשיאה אי חיות: יש התנגדות שזה יוגש?

1 עו"ד טאובמן: אין לי התנגדות שיגישו הכל. אבקש להתייחס לנקודה זו בקצרה, ההתייחסות
2 הנטענת על ידי העירייה סותרת את התשובות שקיבלתי מהארגונים עצמם בבקשה.

3

4 כבוד הנשיאה א' חיות: אז אדוני קיבל פרטים?

5

6 עו"ד טאובמן: קיבלתי. תלושי שכר סירבו.

7

8 כבוד הנשיאה א' חיות: למה נענו?

9

10 עו"ד טאובמן: מסמכים עותרים סירבו. שאלתי, נטען על ידי העותרים שמתחילת החוק נפתחו
11 670 פניות, תיקים לקו לעובד שמתלוננים. על מה התלוננו? לא התלוננו. אלא בקשר להפרות
12 אחרות לחוק העבודה. לגבי כך שנתנה יד ל-1,000 מבקשי מקלט. ביררנו, בשנים קודמות
13 המספרים היו גבוהים יותר. טענה שיש עליה בפניות של משפחות בסיכון. מדובר בכמה עשרות
14 מתוך כמה אלפים. לגבי הנציבות והעובדות לא קיבלתי תשובות. לגבי עיריית תל אביב יש פה
15 נתונים שלא ניתן לאגד אותם במסמכים. יש התייחסות שלא קשורה לחוק הפיקדון, יש
16 התייחסויות למועדוניות, לא קשור לחוק.

17

18 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: לא בדיוק. קודם הם אומרים שהיה כסף חופשי וכעת לא והשכר
19 למועדוניות יורד.

20

21 עו"ד טאובמן: כך נטען על ידי העותרים אך אין נתונים על כך. הדברים בפני כבודכם. הצטרפות
22 למעגל הזנות, הדברים בוטים, לפי הנתונים שהציגו העותרים מדובר ב-4 נשים. האם מדובר
23 בכך בהכרח? זה לעניין קיום בכבוד. אעבור לפגיעה בקניין, כפי שאדוני שאל, פגיעה כן. האם יש
24 פגיעה בפרפריה שלא עולה בזכות החוקתית, אנו סבורים שאין פגיעה כזאת. יש פגיעה בצפייה
25 עתידית לקניין.

26

27 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אדוני ביסס את נושא השוויון, אדוני אמר של-6% ברגיל, נניח
28 לא היה חוק, 6% היו מופרשים לגמלאות. ברגע שהסיטו את ה-6% לדבר אחר, זו לא פגיעה
29 בזכות? זו פגיעה בזכות.

30

31 עו"ד טאובמן: פגיעה בזכות, כן אם מקבלים שכר בעוד שנה.

32

33 כבוד השופט ע' פוגלמן: אדוני מדבר על שוויון.

34

35 כבוד הנשיאה א' חיות: זכות הקניין עומדת לעצמה, הוכרה כזכות חוקתית.

36

37 עו"ד טאובמן: יש את הגרעין של זכות הקניין.

1
2 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : היה היגיון במה שאדוני אמר לגבי השוויון, אך ברגע שמסיטים
3 את ה-6% למשהו אחר יש פגיעה בזכות הקניין.
4

5 כבוד הנשיאה א' חיות : נדמה לי שהמוקד בטיעון הוא פחות על השאלה אם יש או אין פגיעה,
6 העובדה שיש פגיעה, גם אם זו ההנחה, עדיין לא פועל את החוק. אצלנו תמיד יש איזונים,
7 השאלה תמיד היא שאלה יחסית, מהם האינטרסים המתנגשים? נדמה לי להתחיל להתפלפל אם
8 יש או אין פגיעה כשלוקחים למישהו 20% אפשר להסכים שזו פגיעה, פה איננו נעצרים חוקתית
9 וצריך לשאול מה התכלית והאם זה מידתי למול אינטרסים אחרים לשרת.

10
11 עו"ד טאובמן : מקבל וכך אעשה.

12
13 כבוד השופט א' שהם : אינדיקציה ברורה שניתן צו על תנאי. תתמקדו בנושא, אנחנו סוטים
14 מהעניין.
15

16 עו"ד טאובמן : מקבל. אנו סבורים שמניעת השתקפות שמילה אמביוולנטית לעודד יציאה מן
17 הארץ. התכלית היא ראויה. העותרים טוענים שהתכלית מפרה הפרה קונסטרקטיבית, כופה
18 לעזוב, שוברת את החוק. ראינו לפי הנתונים שזה לא נכון כי יש עזיבה מרצון.
19

20 כבוד הנשיאה א' חיות : אדוני יתמקד בסוגיית המידתיות.
21

22 עו"ד טאובמן : האם האמצעי משיג את המטרה למבחן הראשון, אני סבור שכן. הפגיעה ביכולת
23 המסתננים להעברת כספים למדינות המוצא, ועובר את המבחן של הקשר הרציונלי וגם את
24 המבחן השני. הסדרים חמורים יותר עברו את שני המבחנים והגיעו לשלישי. למבחן השני, אני
25 חושב שהנטל על העותרים להציג חלופה והם לא הציגו ואמרו שהם לא מתייחסים לזה. ברגע
26 שלא הציגו חלופה אי אפשר לקבל את עתירתם והפסיקה ידועה. מצד שני, למחוקק קיים תמרון
27 חקיקתי (מצטט). למבחן השלישי, ככל שהזכות החוקתית היא יסודית יותר, כך נדרש שהתועלת
28 המופקת כך גדולה יותר, אצטט את דברי כב' השופטת ארבל (מצטט). האם אנחנו מדברים על
29 נטילת חירות? לעניות דעתי, מדובר ב-20-14 אחוזים של פיקדון לשכר עתידי, לא קניין שנקשרו
30 אליו. כשאנו משיבים את הכספים במלואם, עם ריבית, מבחינת תכלית השבת המצב לקדמותו,
31 מפנה לפסק דין של כבודו בעניין הפקעת מקרקעין ובסוף הבעלים מקבל את הכסף עם הצמדה
32 וריבית. כאן הכספים מוצאים החוצה לפרנסת משפחתו שם. כל הנסיבות הללו, אני סבור שזה
33 עומד למול תושבי תל אביב, מפנה לדברי כבוד השופט ע' פוגלמן בפרשת אדם (מצטט). המצוקה
34 שלנו היא נוראה, המשרד שלנו נמצא ליד, עשיתי שם סיבוב בלילה ואני פוחד וחושש להסתובב
35 שם. לא מדובר בשלילת חירות ולא בגירוש, כאשר מדובר בתיקון לחוק אחרי 3 תיקונים
36 והתערבות כבודכם, והסוגיה מגיעה פעם נוספת, כפי שאמר כבוד השופט נ' הנדל בפעם השניה
37 (מצטט) ויש להוסיף שמדובר בהוראת שעה ל-3 שנים.

1
 2 עו"ד סומפולינסקי: אומר בזהירות כי הכנסת הוא מקום קצת בלתי צפוי, שאם הממשלה
 3 תעמוד בלוי"ז של 60 יום הוועדה תנסה לסיים תוך חודש, יש פגרה של הכנסת ב-18/3 וחוזרים
 4 מהפגרה ביום הראשון שאחרי יום העצמאות. אפשר לקיים את הדיון בתקנות גם במהלך פגרה,
 5 ועדיין הכנסת מוגבלת במס' הישיבות. אני מתמרצת את הממשלה לעמוד בלוי"ז כדי שגם אנחנו
 6 נעמוד.

7
 8 עו"ד תג'ר: אתנצל מראש, אני עם מכשיר שמיעה. למעשה, חלק מהדברים היו הערות כבודכם
 9 לגביכם. חשבתי לפתוח את הדיון באנשים, מי הם ומדוע הם בישראל. גברתי הנשיאה העירה
 10 ושאלה מדוע קוראים להם מבקשים מקלט. הדבר נדון ועדיין המדינה קוראת להם בכתביהם
 11 "מסתננים" ו"שוהים שלא כדין". אנשים אלה אינם שוהים בישראל שלא כדין והם מקבלים
 12 רישיונות ישיבה בישראל וזו החלטה ומדיניות הגירה של מדינת ישראל ולא החלטה שנבחרה
 13 עדיין בבית המשפט. מדינת ישראל יכולה להחליט שהיא מרחיקה אותם, אלה אנשים החוסים
 14 תחת הגנות בינלאומיות.

15
 16 כבוד הנשיאה א' חיות: מבקשים מקלט הוא מונח מאוד מקצועי, יש הבדל בין מי שנמצא כאן
 17 תחת רישיון המתחדש כל 3 חודשים לבין פליטות, המונח "מבקשי מקלט" ששודרג על ידי
 18 הפרקליטות והביטוי לא מדויק. כאשר נמצאת מדינה בטוחה, אין צורך שיהיו דווקא פה. אנחנו
 19 סברנו שהמדינה לקחה על עצמה סייג ולא בית המשפט קבע, שיורחק רק מרצון, כנראה זהו
 20 סייג שהוכתב במסגרת ההסכמים עם אותן מדיניות. אנחנו אמרנו שלמדינה זכות להרחיק
 21 אותם גם לא מרצון ובעקבות כך נעשה תיקון להסכם. גברתי קוראת לכל עשרות אלה מבקשי
 22 מקלט, זה לא מדויק.

23
 24 עו"ד תג'ר: ראשית, אנחנו מעדיפים לקבל פרשנות הנציבות שמדברת על כשלי מערכת המקלט
 25 בישראל והעובדה שאנשים לא הגישו מקלט, בבית המשפט לעררים ולא הוגש לגביה ערעור. הם
 26 לא ידעו על זכותם לבקש מקלט וכתבנו את הדברים בעיקרי הטיעון. הם חוסים תחת הגנה
 27 בינלאומית ועל כך אין מחלוקת.

28
 29 כבוד השופט א' שהם: הגנה בינלאומית שלא להחזיר אותם לארצות המוצא ולא הגנה שלא
 30 להרחיק אותם.

31
 32 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: הם גם לא מבקשי מקלט. חלק גדול מהקבוצה, הרוב הגדול, לא
 33 ביקשו. אי אפשר לקרוא לכולם מבקשי מקלט.

34
 35 עו"ד תג'ר: חברי מומחה לאמנת הפליטים ולאופן שצריך לפרש אותה ואשמח אם גם הוא יטען.
 36 רציתי לדבר על מכבסת המילים הקשורה לשהייה שלהם "שלא כדין". הם עובדים בישראל
 37 בידיעת המשיבים תחת הסכם אכיפה שהכילו עלים לפני שנים. ההסדר מדבר על זכויות

1 סוציאליות המגיעות לעובד. אנשים אלה משתלבים בשוק העבודה בישראל והם זכאים להגנה
 2 בינלאומית, מועסקים בידיעת ובהסכמת המשיבים בישראל. הם קבוצת עובדים שהם כרגע
 3 בישראל, לא מדברת על כך שהמדינה תחליט להרחיק אותם לרואנדה, אוגנדה או קנדה. אמרתי
 4 בדיון הקודם לכבודו, בקו לעובד אנחנו מגינים על כל קבוצות עובדים חלשות בשוק העבודה
 5 בישראל ולדבר תהיה השלכה.

6
 7 כבוד השופט א' שהם: זה מאוד מלאכותי דיני העבודה והעובדים המוחלשים להרחקתם מן
 8 הארץ ואי אפשר לנתק את הדברים. אם זה עובד שרשאי להישאר כאן תקופה בלתי מוגבלת או
 9 אזרח, זה דבר אחד והרצון להגן עליו הוא מבורך. אך הרצון להגן על מי שכל החקיקה לתמרץ
 10 אותו לעבוד זה מאוד מלאכותי להסתכל על כך בהקשר לדיני העבודה ולהגנה עליו.

11
 12 עו"ד תג'ר: מי שמורחק מישראל ההסכם לא יחול עליו. או במקרים לא יצליחו להכניס
 13 למשמורת לא יעבוד עם מעסיק שמפקיד לו פקדון.

14
 15 כבוד השופט ע' פוגלמן: לשיטתכם, אם כפי שאומרת המדינה יופעל בהמשך לפסק דין סגטה
 16 וההסכמים עם רואנדה מנגנון ההרחקה, התיק הזה מתייתר?

17
 18 עו"ד תג'ר: אומר בצניעות ואתן לחברי להשלים.

19
 20 עו"ד כהנא: תכנית ההרחקה לא אמורה לחול על אנשים שיש בקשת מקלט תלויה ועומדת. יש
 21 אנשים שנדחו בעררי ביניים.

22
 23 כבוד השופט ע' פוגלמן: כמה מההחלטות האלה הן חלוטות?

24
 25 עו"ד כהנא: ביקשנו מהמדינה ולא קיבלנו.

26
 27 כבוד השופט ע' פוגלמן: אם ניקח קבוצות אחרות שההסדר חל עליהם והם מורחקים או
 28 מושמים במשמורת, השאלה תהיה רלוונטית או לא?

29
 30 עו"ד כהנא: אמורים לעשות שני שימועים ואז יוחלט מי יורחק או לא, יש קבוצות גדולות
 31 אחרות שלא נדרשות לצאת.

32
 33 כבוד השופט א' שהם: אנחנו לא יודעים מה הנתונים, מספרים ואחוזים.

34
 35 כבוד השופט ע' פוגלמן: נשמח שעו"ד שמואלי תחכים אותנו.

36
 37 כבוד הנשיאה א' חיות: לאחר שהמדיניות תיושם נהיה כולנו יותר חכמים.

עו"ד כהנא : אמור להיות סינון פרטני.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : החיבור בין המשפט הבינלאומי, אם יתנו תמריץ ל-30 יום הראשון לעזוב מרצון, נראה תקין מבחינתכם?

עו"ד כהנא : חברתי, עו"ד תג'ר תגיב על זה.

עו"ד תג'ר : תכננתי להגיע לקנסות מרכיב המעביד בלבד.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : לא מדבר על קנסות, אלא על פרס של מי שיעזוב מרצון בתוך 30 יום.

עו"ד תג'ר : מהיום בו השכר שלו הולך על ידי המדינה

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : לא, שאלתי – אדם קיבל שכרו כדון, מי שיעזוב מרצון תוך 30 יום יקבל תמריץ, במקום שיורידו לו 20% הוא יקבל 20%?

עו"ד תג'ר : בהחלט, קודם לא הבנתי.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : ואז לא תהיה לכם טענה?

עו"ד תג'ר : בהחלט לא. חברתי טענה שמדברים פה במכבסת מילים, שדה כלכלי, עידוד, תמרוץ ואלה כלים פוזיטיביים והמדינה יכולה להחליט להגדיל את המענק עזיבה מרצון. גם במועד וגם תוך 30 יום. יש אמצעים מהשדה הכלכלי ואנחנו בפועל לא התנגדנו ולהיפך, אנו חושבים שהוא עוזר לעובדים בישראל תקופה מוגבלת.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : זה גם בסדר מבחינת המשפט הבינלאומי?

עו"ד תג'ר : אין פה פגיעה בזכות ולא ניכנס לנקודה זו. כבוד השופט אי שהם העיר קודם, אבהיר כי מעולם לא היתה קבוצת עובדים בישראל שחמישית משכרה נלקחה על ידי המדינה לתקופה לא קצובה בזמן. חוק הגנת השכר מחייב שכר במועד, למעשה המדינה עושה משהו שאחרון המעסיקים הפוגעניים לא העז לעשות מעולם.

כבוד השופט אי שהם : מה לגבי פיקדון עובדים זרים?

1 עו"ד תג'ר: עובדים זרים רגילים אינם מפקידים פקדון משכרם לקופת המדינה. בארצות המוצא
 2 שלהם הם משלמים דמי תיווך על כך יש עתירה בבית המשפט זה המתנהלת משך 10 שנים.
 3 5,000 מתוך כ-80,000 מבין מהגרי עבודה בהיתר בישראל, זה מופקד בקופה והם מקבלים את
 4 זה בתום תקופת האשרה עליה הם יודעים מראש. הסדר מאוד מצומצם כיום. לעניין 5,000
 5 עובדי בניין אין לנו טענה ואלה אנשים שממילא לא מגיעים אלא לתקופה קצובה ולא ראינו
 6 בעיה אמיתית לפנות לכבודכם ואנו חוסכים את זמנו היקר של בית המשפט בהקשר הזה. יש
 7 כאן הסדר המפקיע לזמן לא ידוע חמישית משכר של מי שבשולי שוק העבודה בישראל, בית
 8 המשפט, בבחינת ידיעה שיפוטית, מנקי מסעדות, מנקי חדרי שירותים במרכולים הגדולים.
 9 לעובדים הכי חלשים לוקחים חמישית מהשכר, אמר חברי, בבוקר כשקמנו לצאת לדיון ראינו
 10 מנקה רחובות שהגיע ב-00:06 בבוקר והבנו שעל השעתיים הראשונות שהוא מנקה הוא לא יקבל
 11 שכר. הוא לא מורחק והוא לא יוצא מישראל.

12
 13 כבוד הנשיאה א' חיות: יש לו אופציה לצאת למדינה בטוחה?

14
 15 עו"ד תג'ר: חברי עו"ד טאובמן אמר שיש אופציה לצאת ואנשים יצאו.

16
 17 כבוד הנשיאה א' חיות: על מי גברתי מדברת?

18
 19 עו"ד תג'ר: נתוני הרחקה מישראל ידועים.

20
 21 כבוד הנשיאה א' חיות: יש להם הגנה חוקית לחזור למדינה ממנה באו אם היא מסוכנת. גברתי
 22 מתארת מצב של אנשים שאין להם אופציה לצאת וזה לא המצב. כפי שאמרה עו"ד שמואלי
 23 נחתמו הסכמים כדין עם מדינות שלישיות, על מי ועל מה גברתי מדברת?

24
 25 עו"ד תג'ר: כל עוד הם בישראל ולא מורחקים ההסדר חל עליהם. מדינת ישראל יכולה לבחור
 26 להרחיק אותם וזה בסמכותה.

27
 28 כבוד הנשיאה א' חיות: מדינת ישראל פועלת במסגרת ההגנה הבינלאומית ובה לישראל מרחב
 29 תמרון להרחקה בין מרצון ובין אם לא מרצון. איני מבינה על מי גברתי מדברת.

30
 31 עו"ד תג'ר: אנחנו מדברים על מי שנמצא בישראל והמדינה לא יכולה להרחיק אותו.

32
 33 כבוד הנשיאה א' חיות: למה לא?

34
 35 כבוד השופט א' שהם: הניתוק שגברתי עושה הוא מלאכותי מאוד, דנה בנפרד בזכויות עובדים
 36 ודיני עובדים במנותק מהסיטואציה. זה שאת וחברך מחלקים ביניכם את התפקידים זה לא
 37 עושה את העניין, הניתוק הזה, כפי שאמרה אב"ד כב' הנשיאה העירה, וזו הבעיה בטיעון שלכם.

1
2 עו"ד תג"ר: האשם השאלה אם הם מורחקים למדינה הוא מרכז הדיון שלנו היום? מרכז הדיון
3 הם אנשים שעובדים בידיעת המדינה וחלק משכרם נלקח.

4
5 כבוד הנשיאה א' חיות: אנתנו רוצים לפלח את קבוצות האוכלוסייה שגברתי מדברת עליהן.
6 האם יש כאלה שאין להם אופציה אחרת?

7
8 עו"ד כהנא: אנו חושבים שהשאלה אם האנשים האלה נדרשים לצאת למדינה שלישית, יש
9 אנשים שכנראה יידרשו ויכול להיות שיהיו הליכים בנפרד. לאלה איננו נדרשים. אך בפסק דין
10 סגטה נאמר כי הם לא עוברים את ההליכים הקריטריונים, יש קבוצה גדולה כזאת.

11
12 כבוד הנשיאה א' חיות: אנחנו לא יודעים אם הקבוצה גדולה או קטנה, זה עוד מוקדם לומר.

13
14 עו"ד כהנא: לפי התכנית יש אנשים כרגע שלא יידרשו לצאת. אם ידרשו מפלוני לצאת אנחנו
15 בסיפור אחר. גם לא לכולם יש אופציה, יש שתי מדינות עם הסכם, האחת נדונה בבית המשפט
16 והשניה לא, אין לנו נתונים. להבנתנו היציאה היתה למדינה השניה והכל חסוי וכ"ו.

17
18 כבוד הנשיאה א' חיות: כפי שאמרתי, כשיחלו ליישם את ההסכם המתוקן, נהיה כולנו יותר
19 חכמים.

20
21 עו"ד תג"ר: לאחר שעברנו על עניין ההרחקה והיציאה מישראל, אחזור למה שאמרתי קודם.
22 העובד המנקה בבוקר את העיר ולא יקבל שכר לשעתיים מתוך יום עבודתו בשנה הקרובה, הוא
23 תחת הגנה בינלאומית. עובדים הרבה יותר חלשים, מעסיקים יותר פוגעניים לא קבעו זאת
24 מעולם לגבי אף קבוצה מישראל.

25
26 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: גברתי אמרה שאין מקרה של 20%, מקרה של 5% יש?

27
28 עו"ד תג"ר: יש הפחתה לבני נוער ואנשים עם מוגבלויות. בני נוער זה פחות משכר מינימום
29 ואנשים עם מוגבלויות זכאים לשכר מינימום ומי שמחזיק בזה לא המדינה. מבדיקותינו זה
30 גם לא קיים בעולם.

31
32 כבוד השופט ע' פוגלמן: כנראה שזה קרה בהולנד אם מדייקים עד הסוף.

33
34 עו"ד תג"ר: אדוני צודק, לוקחים את זה לטובת זכויות אחרות.

35
36 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: לאחרונה גם בגרמניה עושים זאת.

1 עו"ד תג'ר: זה אל שכר עבודה והמדינה עושה בכך מימון תמיכה במערכות לאנשים אלה. לא
2 מדובר רק במי שעובד בשכר מינימום אלא אנשים שמדינת ישראל לא נותנת להם תמיכה
3 סוציאלית, הם לא מקבלים נכות או פנסיה או הבטחת הכנסה.

4
5 כבוד השופט ע' פוגלמן: בגרמניה מקבלים קצבת הבטחת הכנסה. אנחנו במרחק גדול מגרמניה.

6
7 קלדנית: רינה

8

9 עו"ד תג'ר: למרות שהפגיעה בזכות יסוד כמעט מוגבלת מאליה, אתייחס לרכיב העובד שיש
10 שלוש זכויות שנפגעות באופן דרמטי, אתחיל מהפגיעה בזכות בכבוד. יש פה שני דברים
11 שאומרים המשיבים, הם אומרים שלא העותרים לא הניחו תשתית עובדתית והדבר השני זה
12 נושא התקנות שלא עודכנו עדיין. דיברנו על מנקי הרחובות וכו', הנתונים של השכר של
13 העובדים האלה הוא נמוך. שכר בממוצע מגיע ל-6800 שקל המשמעות של זה אנו רואים היטב
14 בכל יום כאשר הם עובדים סביב לשעות כדי להגיע לסכום השכר הזה. בנאדם שעבד 12,13
15 שעות ביום אכן יוכל להגיע לשכר גבוה יותר, אבל מה המחיר של הדבר הזה לבריאות העובדים,
16 חיי המשפחה שלהם. ז"א הנתונים של המשיבים על שכר היסוד מראים שיש פה שכר מינימום.
17 להציג תלושי משכורת מדובר בפגיעה בעובדים, אבל הגשנו גם תצהירים, גם המבקשות ל
18 הצטרף הגישו תצהירים. המשיבים יודעים שהאנשים האלה לא מקבלים תמיכה סוציאלית.
19 מפנה לדוח מבקר המדינה שקבע ממצא עובדתי. אנו הרמנו את הנטל לנושא הגירוש.

20 עוד נקודה אחת שבעיני זו הטעיה מצד המשיבים, הניתוח של ההכנסה של אותם עובדים, לקחו
21 שם טבלה שמתייחסת לסקר נתונים המבוססת עולה שההוצאות הם שלושים אחוז. לגבי מה
22 הדין של ההוצאות של עובדים זרים, יש הוצאות כלכלה, ההוצאות של העובדים לא מלמד על
23 ההוצאות של העובדים שאנו מדברים עליהם פה. חלק גדול ממבקשי המקלט לכולם יש
24 משפחות ויש להם הוצאות כלכלה ולא ניתן ללמוד שנותר להם שבעים אחוז מהשכר.

25 השאלה באם ייקבע פה רף להטבות בשיעור מספרי? העניין הוא לא רף שכר המינימום אבל
26 האנשים האלה לא מקבלים קצבאות על מנת לחיות בכבוד.

27 אתייחס לתקנות, נאמר בכנות ה תקנות לא עודכנו ואנו לא בטוחים שהם יעברו לאור המצב
28 הפוליטי, וגם אם הן יותקנו הן לא נותנות מענה. מדובר בהחזר בדיעבד, זה שונה מאוד כלומר
29 יכולת שיהיה החזר, אבל הוא לא יופעל לנצח ואז האדם יקבל החזר. אנו עובדים יום יום עם
30 מחלקת ההגירה ואנו יודעים ארבעים שנה כיצד רשות מטפלת בקצב, הדבר הזה מאוד לא
31 פשוט ולמרות ניסיון ארוך, התמונה לא הולכת להיות פשוטה. בנוסף שלושים אחוז מהשכר
32 יישאר ביד המדינה ובנוסף התקנות האלה כמעט לא עונות לחלק גדול מהמקרים.

33
34 כבוד הנשיאה א' חיות:

35 מדובר על הפרשה של המעביד.

36
37 עו"ד תג'ר: רכיב העובד הוא השכר.

1
2 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: יש כאן את הקטע של השכר שנלקח מהמעביד אבל לא מהעובד.

3
4 עו"ד תג'ר: אני באמת מתנצלת לאור שאני מאוד מתרגשת. זו הפעם הראשונה שאני בפני הרכב
5 מורחב.

6 שנית דבר מאוד חשוב, גם אם התקנות האלה יושמו הפגיעה דרמטית בקניין, אני לא צריכה
7 להבהיר שהיכולת להשתמש בכסף בצורה חופשית היא לב הזכות ואני לא צריכה להבהיר על כך,
8 מדובר באנשים שעובדים מאוד קשה במשך שעות ארוכות והם רוצים להוציא את שכרם לפי
9 בחירה חופשית. יכול להיות שגם רוצים עלויות של הליכי הגירה בחו"ל וגם לא יישאר להם
10 בהכרח די.

11 עוד נקודה ולא אכנס אליה לעומק, נדמה לי שאין צורך לומר השישה אחוז שעובד ישראלי
12 מפריש לפנסיה, השווי הכלכלי הוא הרבה יותר מזה, הוא משלם כסף עבור ביטוח למקרה של
13 זקנה, מוות והמדינה לא נותנת להם שום ביטוח לא על העשרים אחוז ולא על השישה אחוז.
14 השישה אחוז האלה שהמדינה טוענת שצריך להוריד, זה לא כך, אלא צריך להוסיף.
15 אפשר למשוך את הכספים שנצברו בכל עת. אנו נשמח באם היה הסדרי פנסיה למבקשי מקלט.
16 זה גם חשוב להבהיר. מהבחינה הזו חברתי אומרת שקרנות הפנסיה סירבו לקבלם.
17 הסמכות לחייב את קרנות הפנסיה לקלוט את האנשים האלה היא שמכות של המפקחת על
18 קרנות הפנסיה.

19 הפגיעה בקניין, חשוב להגיד פה משהו. הפגיעה היא פגיעה בקניין היחיד שיש לאנשים האלה.
20 עשרים אחוז מהשכר אז זה היה פגיעה בקניין שלי, אבל יש לי אולי שרכב, כמה נירות מכר, אבל
21 הדבר היחיד שיש להם זו עבודת כפיים קשה.
22 פגיעה בשוויון, יש פה קבוצה של עובדים באופן חסר תקדים ביחס לכל העבדים תפיסה שאין
23 כמוה. בעבר היה בג"ץ על פלסטינים בהתנחלויות. מהבחינה הזו יש פה פגיעה ראשונית חסרת
24 תקדים.

25
26 כבוד הנשיאה א' חיות:

27 השאלה מהי קבוצת השוויון ואם אין הבדלים שמאפשרים סטייה למה שמקובל על ידי אחרים.
28 מהי קבוצת שווין?

29
30 עו"ד תג'ר: לא יכול להיות שוני רלוונטי של האוכלוסייה הזו. במה הם שונים? לדוגמה האם
31 אסיר יכול לחזור לשוק העבודה?

32
33 כבוד הנשיאה א' חיות:

34 אסיר שחוזר לשוק העבודה זו לא אותה דוגמה. פה הם נכנסו הנה בלי רשות. אפליה על רקע

35 פגיעה מינית, זה אותו דבר?

36
37 עו"ד תג'ר: הסממנים לא קשורים לעבודה שלהם, זה משהו שהוא חסר תקדים בשוק העבודה.

כבוד הנשיאה א' חיות :

האם גברתי אומרת שהמדינה רוצה לתמרץ אנשים שלא להישאר כאן זו תכלית לא ראויה.

עו"ד תגיר : התכלית הראשונה שגברתי דיברה עליה זה המנגנון ולא קיבלנו על זה על ת נאי ולא ביקשנו גם. זה דבר תיעודי, כרגע אנו מדברים על שכר העובדים ועל הניכוי. לדעתנו שני הנושאים שעומדים על הפרק, המשיבים מצפים מאתנו שהחמישית היא מתוך דאגה לעתיד, אז השאלה מדוע לא עושים את זה לעובדים עניים אחרים? גם לנעדרי עבודה לא נותנים. מהבחינה הזו ראוי להסיר את התכלית הזו מהשולחן. יש לי הרבה מה לומר לא שההסבר הזה לא יטיב עם עובדים, זה עלול לדרדר את השוק, אנו ידועים מהעבר בזמנו לפני 11 נתן פסק דין פסק דין בעניין הסדר הטבילה, לעודד אנשים לעבוד וגם עובדים ישראלים שהמעסיקים ראו שזה תוסף עלויות. לפני החלת אותו הסדר אנו ראינו באמת הרבה מאד מבקשי מקלט המועסקים בשחור. התופעה הזו הלכה ופחתה ואנו רואים אותה הרבה פחות והדבר הזה מוביל אצלם וגם אצל עובדים ישראלים אחרים עניים.

אפשר לדבר על התכלית של החוק הזה, התכלית לוותר, לגרום להם לצאת מישראל. כבודכם אמרתם את זה בדרך זו או אחרת, לצאת מישראל כבחירה זו זכות שנתונה להם. אנשים שיש להם הגנה בינלאומית, התכלית לדחוק בהם לצאת מפה זו תכלית לא ראויה.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : גברתי יוצאת נגד פסק הדין עצמו. אפשר היה להעלות את הטענה הזו לפני פסק הדין. עכשיו יש בעיה עם הטענה הזו.

עו"ד תגיר : לצאת מדינת ישראל שיש עתירת מקלט תלויה ועומדת.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : גברתי עושה כאן הכללה.

עו"ד תגיר : אני לא מבינה מדוע זה לא מענק.

עו"ד כהנא : לפי התוכנית עצמה.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : לגבי הקבוצה שלא תידרש לצאת אז זה בסדר?

כבוד השופט ע' פוגלמן : השאלה מבחינת ההגנה הבינלאומית. יש קבוצה שהגישה בקשת מקלט וגם המדינה בצדק אמרה שעליהם זה לא חל. יש שלא ביקשו בקשת מקלט ואפשר לפי נתון מהמדינות בהסכם מותר לפי הדין הישראלי. אני מדבר על תסריט שאדוני דיבר עליו, עדיין המדינה אומרת שהיא עדיין לא מרחיקה אותם למרות שמותר לה.

עו"ד כהנא : לגבי מי שיוחלט אני חושב שההסדר לא רלוונטי.

1
2 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : זה רלוונטי חלקי כי מנכים לו מההתחלה.

3
4 עו"ד כהנא : לא שמדובר באנשים שמבקשים מקליט ויש לא מעט קורבנות. יש קבוצה לא מעטה
5 כזו ויש כאלה שלא הגישו בקשת מקלט ואני מוכרח לומר שיש אנשים שתושבים שהם הגישו,
6 ושהם מבינים את זה ממני הם הולכים ומגישים בקשה.

7 יש פה עתירה תלויה ועומדת במקרה הזה. משרד העבודה לא ערער את החלטת בית הדין
8 לערערים. הם יגלו שהם יכולים להגיש בקשת מקלט, אבל יש קבוצה גדולה שכן הגישו שהחוק
9 יהיה רלוונטי מבלי שהם יידרשו לצאת.

10 שוב, אנו לא רואים את ההסכמים, אבל ההסכמים אני מניח שיש דברים שצריך לספק לאנשים
11 למשפחות וגם למבקשי מקלט. זה לא נידון, כי אלו לא אוכלוסיות היעד. יש פה שאלות
12 משפטיות כבדות. באם יש אדם חולה לומר לו ללכת לגור שם?

13
14 כבוד הנשיאה א' חיות :

15 אדוני מדבר על חולה שמסוגל לעבוד?

16
17 עו"ד כהנא : כן, אנו רואים את האנשים האלה, למשל יש בן משפחה שאח שלו עבר שבץ.

18
19 עו"ד תג'ר : אני לא התייחסתי לרכיב המעביד, על הניכויים. למעשה כבודכם אמר את רוב
20 הערות. הרכיב זה זכויות סוציאליות שמגיעות בסיום העסקה. מדובר בזכויות סוציאליות. עובד
21 שעבד פה עשר שהים וקניינו של האדם הזה ברור שגם נפגע שוויון כאשר עובדים ישראלים לא
22 מקבלים קנסות על כל עבירות שהן. הקנסות האלה לא מנכים מעובדים ישראלים שעשו משהו.
23 רוב מהגרי העבודה ששוהים בישראל, גם אם הם משתהים ביציאה. הם תחת משטר הקנסות
24 הזה. כך קבעה ועדת הרווחה של הכנסת לאחר שעמדה על זה שזה לא מידתי לנכות סכומים
25 גבוהים מדי.

26
27 כבוד הנשיאה א' חיות :

28 עו"ד שוורץ. הטעון הבסיסי שלכם איננו רלוונטי, באם אדוני רוצה להוסיף משהו למה
29 שהעותרים אומרים אדוני י וכל לטעון בקיצור נמרץ. אין צו על תנאי בעניין של המעסיקים ו
30 לכן אמרתי שהטעון שלכם לא רלוונטי. באם אדוני רוצה לתמוך בקצרה בטעון העותרים, יטען.

31
32 עו"ד שוורץ : אבקש להתייחס לפגיעה הקניינית, אמנם במעסיקים אבל זה חוק שפוגע בקניין.

33
34 כבוד הנשיאה א' חיות :

35 באמת אדוני לא יכול להתעלם מהצו על ת נאי שהוצא שהוא לא פוגע פגיעה במעסיקים.

1 עו"ד שוורץ: אתייחס למה שקורה בשטח, מדובר כעשרים אלף עובדים שהם מבקשי מקלט שהם
2 חשובים לסקטור של המסעדות. הפיקדון והחוק שנידון פה גורם לפגיעה בסקטור הזה, הוא
3 מעודד העסקה כנורמה שלילית, העסקה בשחור ואנו רואים זאת מדי יום.

4
5 כבוד השופט אי' שהם: אם אדוני אומר עשרים אלף, אז בעצם מועסקים ארבעת אלפים וחמש
6 מאות אלף בלבד לפי הדיווח.

7
8 עו"ד שוורץ: העובדים האלה מדווחים ומקבלים תלושי שכר.
9 אחדד ואומר, השוק מראה שיש קושי ממשי בהעברת הפיקדון בשל קשיים טכניים.

10
11 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אילו קשיים?

12
13 עו"ד שוורץ:

14 ממש העברה והפקדה בחשבון הבנק מזרחי. כמו שצינתי מה שאנו רואים בשטח, כאשר
15 העובדים האלה הם מבינים שעומדים לנכות משכרם, חלקם או שעוזבים את העבודה והולכים
16 למקומות אחרים והמסעדות בעצם נסגרות וזו הפגיעה הקשה בנו. העובדה שהעובדים האלה לא
17 מבוטחים כאשר זה מתגלגלים לפתחם של המעבידים.

18
19 עו"ד שריקי: אשתדל לקצר. אני מייצגת 11 ארגונים שאחרי חקיקת החוק התכנסו בבהילות
20 מתוך השקפה שיש פגיעה וגם בגלל היבטים אחרים. 9 מבין מהארגונים האלה הם לא ארגונים
21 שמטפלים במבקשי מקלט אלא באוכלוסיות חלשות. אותם ארגונים שמטפלים בין היתר בשוק
22 העבודה כולל אנשים שגרים בדרום תל אביב. זה תחום העיסוק שלנו טיפול באוכלוסיות
23 חלשות.

24
25 כבוד הנשיאה אי' חיות:

26 לתיק הזה מה גברתי מבקשת לומר?

27
28 עו"ד שריקי: אנו מבינות את תושבי דרום תל אביב ואנו חושבים שבסופו של דבר האמצעי
29 שנבחר הוא לא מידתי. בעניין בפגיעה בשכר עבודה.

30
31 כבוד הנשיאה אי' חיות:

32 לגברתי יש נתונים כמה נשים יש בקבוצה?

33
34 עו"ד שריקי: 8000 נשים מתוך 39,000 מבקשי מקלט.

35
36 כבוד הנשיאה אי' חיות: כולן עובדות?

37

1 עו"ד שריקי: אנו יודעות על 8000 . אני לא מייצגת מבקשות מקלט אלא על קבוצת הנשים.

2
3 כבוד הנשיאה א' חיות:

4 גברתי תגיד לנו על מי היא מדברת.

5
6 עו"ד שריקי: הארגונים האלה משקפים גישה ואנו יודעות וזה הנתונים על 8000 מבקשות מקלט
7 שרובן עובדות. בנוסף 39,000 מבקשי מקלט ועוד 8000 ילדים.

8
9 כבוד הנשיאה א' חיות:

10 באיזו מידה התקנות בנוסח הטיוטה שלהם משפיעות על הטעון של גברתי?

11
12 עו"ד שריקי: התקנות לא מתייחסות לנשים. יש נשים שאינן אימהות ומעבר לכך מדברים על
13 הורים ועל ילדים, אבל חשוב להדגיש, אנו ביקשנו להצטרף לא רק בשמן של הנשים, אנו
14 חושבות שהחוק הזה הפגיעה שלו רחבה יותר.
15 שהמדינה כותבת שלטענתה היא מקבלת את טענת העותרים – מצטטת. יש פה בעיה חמורה.
16 אנו מתקשים, אין הגנה על ליבת הקניין שהיא חזקה יותר מהגנה על העובדה. אנו נמצאים
17 בלב ליבה של ההגנה על הזכות הקניין.

18
19 כבוד הנשיאה א' חיות:

20 אבל אנו הרבה יותר קדימה בדיון הזה, קשה לטעון שאם נוטלים נתח מתוך שכר של עובד
21 פוגעים בזכות הקניין שלו. השאלה היא באם עדיין יש מקום לפסול את החוק הזה כחוק שהוא
22 אינו חוקתי וזו השאלה המרכזית.

23
24 עו"ד שריקי: נכון אנו מדברים על שדה של זכות ליברלית של חירות, מאיפה הגלגול הזה
25 שהמדינה יכולה לנכות עשרים אחוז. הרגולציה של זכות עבודה מגיע מזכות מסים, מס הכנסה
26 שאנו מעין משלמים על הוצאות, או אנו מדברים על הגנה על העובד מתוך הבנה של החשיבות
27 של זכות לקניין, שהשכר הוא אחד מהנתונים החשובים שאנו צריכים להגן עליו.

28
29 כבוד הנשיאה א' חיות:

30 גברתי אומרת שהתכלית אינה ראויה?

31
32 עו"ד שריקי: השאלה האם התכלית חלה על שליש מהאוכלוסייה שהיא חלה, שניים עשר אלף.
33 אנו באים ואומרים שתלוי על מי חלה התכלית? באם מדובר בהרחקה אז התכלית אינה ראויה.
34 באם אנו באים ואומרים שאתה פוגע בזכות העבודה אז הסיבה צריכה להיות מאוד חזקה.
35 לנושא המידתיות יש פה אמצעים חילופיים, כלומר מערכת מקלט שעובדת כמו בגרמניה, פיזור
36 אוכלוסין בצורה נאותה. האמצעים האלה יש בידי המדינה והיא לא שקלה זאת בכלל. צריך

1 להבחין בין פגיעה בקניין לבין זכות קיום. הטענה שלנו כדי להצדיק הפקעה של עשרים אחוז
2 מהשכר, ההפקעה צריכה להיות מאוד מוצדקת.

3 ניסיתי לראות על איזו עובדות המדינה מסתמכת עליהן, סקר ודוח שלא רלוונטי. אני מסתכלת
4 במאות העמודים שכתבנו כאשר המדינה לא בחרה להתייחס אליהם. מעבר לדוח מבקר המדינה
5 כאשר הנטל עבר אליה.

6 השאלה השנייה חלק ניכר מהקבוצה של מבקשי מקלט מטופלים על ידי לשכת הרווחה של
7 עיריית תל אביב. ידוע וברור למשיבים שרוב מבקשים המקלט הם אנשים נזקקים. יש פה
8 איזשהו כשל, מעבר לדוח מבקר המדינה, איפה הנתונים מביטוח לאומי, ממס הכנסה? הם לא
9 נמצאים כאן.

10
11 עו"ד שוורץ: הצו מצרף אותנו כעותרים, ההחלטה והצו ניתנו באותו יום ממש כאשר הבקשה
12 של איגוד המסעדות היה על רק אותם עשרים אחוז.

13
14 כבוד השופט ע' פוגלמן: שמענו את הטעון ונתנו צו על תנאי.

15
16 עו"ד שוורץ: אנו טענו שאותם עשרים אחוז מגולגלים על המעסיקים.

17
18 עו"ד שמואלי: אנו כמובן אי אפשר שלא להזדהות עם האנשים האלה שגורלם לא שפר עליהם,
19 אבל זאת לא השאלה, השאלה באם עשרים אחוז מהסכום היא סכום נכון? עצם המצוקה לא
20 פוסלת את החוק שקבע עשרים אחוז. הטענה המרכזית שלהם שזה פוגע בקיום בכבוד.

21 חברתי טענה שאנו הטעינו, מפנה לנתוני הלשכה לסטטיסטיקה בפירוש כתבנו שם שמדובר
22 בעובדים זרים. ברור שיש מרכיב, יש מרכיב מכליל שמתייחס לכל הקבוצה באופן כולל, ובכל
23 זאת הנתונים לאחר עבודה מקצועית של אנשי מקצוע, הנתונים האלה מראים פער של שבעים
24 אחוז בין הכנסה לבין הוצאה ממוצעת. בגלל ההכללה אי אפשר לחיות עם הנתונים כפי שהם.
25 בכל זאת יש פה פער מותחם. לא כל מי שעובד כאן עובד זר, בין אם הוא מסתנן, בין שהוא
26 שוהה כאן שלא כחוק. זה מתקשר לטענת חברי לגבי נושא הכספים שלא הבאנו נתונים, אבל
27 אומר אומרים לי הגורמים שמטפלים בנושא, זו תופעה ידועה שאנשים מוציאים כסף, הכל
28 חובר למקום שיש הכנסה שאפשר ביחס אליה להפעיל את התמריץ של הפיקדון.

29
30 כבוד הנשיאה א' חיות:

31 מה יעלה בגורלם את אותם מבקשי מקלט?

32
33 עו"ד שמואלי: יש הרבה אנשים שלא הגישו בקשות מקלט ואלו שלא הוכרעו, והגישו בקשות
34 בודדים מתוכם הוכרו כמבקשי מקלט. אלה הנתונים וזה בכל זאת אומר משהו.

35
36 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: גברתי, אבל גברתי מודעת לזה שהאחוזים הרבה יותר
37 משמעותיים במדינות.

1
2 עו"ד שמואלי: להערה הזו, בירור לגבי איכות ההחלטות.

3
4 כבוד הנשיאה א' חיות:

5 לא, ביקשנו את הנתונים, זה היה צריך להיות פה היום.

6
7 עו"ד שמואלי: חבריי הגישו תצהירים, עשינו טבלה מול המערכת של ההפקדות ויש אי
8 התאמות. יש גם כאלה שאין להם דיווח במערכת. אם ביהמ"ש יאפשר לנו אנו נבקש להגיש את
9 הטבלה.

10 אנו לא יודעים מה קרה כאן, יכול להיות שיש כאן התנהלות לא נכונה מצד המעסיק, יכול
11 להיות שהמצהיר לא דייק, אבל יש חלק שהמעסיק דיווח על שכר גבוה.
12 לגבי הטענה שהתקנות לא נותנות מענה משום שזה החזר בדיעבד ושזה לקח זמן.

13
14 כבוד הנשיאה א' חיות:

15 קודם כל זה לא נוסח סופי, ויש פניות ציבור שאתם אמורים לבחון אותם. אנו נורה בעניין
16 הזה.

17
18 עו"ד שריקי: לגבי נושא התקנות, מפנה לבג"ץ 8137/16.

19
20 כבוד השופט ע' פוגלמן: נדמה לי שהוא נמחק, לא?

21
22 עו"ד שריקי: נכון, הוא נמחק.

23
24 עו"ד שמואלי: מדובר בחמישים אלף ולא חמשת אלפים שנטען פה. האבחנה לא היתה נכונה.

25
26 עו"ד טאובמן: לגבי טענה של ארגוני הנשים, טענה של זכות בקניין לא נטענה. הם צריכים
27 להציע אלטרנטיבה, וחברתי הציעה לפזר אותם ואזכיר שבעבר היה נוהל חדרה והעתירה
28 נדחתה.

29
30 כבוד הנשיאה א' חיות:

31 אנו הערנו בפסיקה שבתוך תקופת הביניים זה אחת מהפתרונות הראויים.

32
33 עו"ד טאובמן: לגבי הטיעונים שהדבר יוביל את השוק לעבודה בשחור, נטען כך לפני כן וחברי
34 אמר שמדובר על עשרים אלף לא בשחור אלא שיש בעיה לדווח.

35 לגבי פגיעה בזכות הקניין, לעניין הביטוח, פנסיה, עכשיו מחליטים לתת את האלף האלה
36 ולהעביר אותם לטובת הפנסיה. ואם תעבור שנה מהם יקבלו ליד? הם יקבלו פחות

1 נקודה אחרונה, גם אותה אוכלוסייה שהמדינה נטלה על עצמה שלא להרחיק את אותה
2 אוכלוסייה.

3

4 כבוד הנשיאה א' חיות :

5 המדינה לקחה את זה על עצמה כהתחייבות מול מדינה שלישית. אדוני אמר משהו שהוא לא
6 נכון בעליל.

7

8 עו"ד טאובמן : האפשרות של יציאה מרצון קיימת, אז יש אפשרות לבוא ולהרחיק או ללכת
9 למנגנון אלטרנטיבי.

10

11 ניתנה החלטה

12

13 קלדנית : רינה, ענת

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7